

กลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ก่อนที่จะสืบค้นฐานข้อมูล เราควรจะทราบกลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ก่อน ซึ่งประกอบด้วย

1. แจงปัญหา/หัวข้อ: การนำปัญหาหรือหัวข้อที่ได้มาแยกแยะเป็นส่วนๆ ว่าเราต้องการเรื่องอะไรบ้าง เช่น เรื่องที่ต้องการคือ เรื่อง “การระบาดของโรคใบชาในอ้อยส่งต่อผลผลิตอย่างไร”

2. วิเคราะห์ปัญหาหรือโจทย์: วิเคราะห์ว่าใคร (โรคใบชา อ้อย ผลผลิต) วิธีการอย่างไร (การระบาดส่งผลต่อผลผลิตอย่างไร) เพื่ออะไร/ผลคืออะไร (ไม่มีในโจทย์ เราต้องไปหาในผลลัพธ์เอง)

3. คัดแยก Keyword ออกจากโจทย์: ควรเป็นคำนาม คำเหมือนหรือคำคล้าย หรือคำที่มาจากศัพท์เดียวกัน

4. แปลง Keyword ให้เป็นภาษาที่ใช้ในการสืบค้น: แปลงจาก Keyword ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้ตัวช่วย คือ *Google Translate* (จะให้คำนามและคำวิเศษ) *Lexitron* (www.thaitux.info/dict) (จะให้รากศัพท์และคำเหมือน) *Google Web* (จะให้คำเฉพาะ)

5. เทคนิคและวิธีการสืบค้น: ใช้เครื่องหมายร่วมกับการค้น ได้แก่

5.1 “ * ” ละอักษรตั้งแต่ 0 ตัวอักษรเป็นต้นไป และวางตรงไหนของคำก็ได้ เช่น manage* จะได้ผลทั้ง Manage, manager, management

5.2 “...” ค้นกลุ่มคำ หรือ วลี เพื่อให้ค้นตรงตามที่พิมพ์ เช่น “alcohol dependence”

5.3 (...) จัดลำดับคำค้นจะใช้เมื่อมีการใช้ AND, OR, NOT ใช้กำหนดลำดับการค้นให้ค้นคำในวงเล็บก่อน เช่น rabies AND (cat OR dog) ระบบจะค้นคำในวงเล็บก่อน แต่ถ้าไม่ใส่วงเล็บ ระบบจะค้นคำจาก AND ก่อน

5.4 NEAR/n กำหนดให้คำ 2 คำที่ค้นอยู่ใกล้กันภายในจำนวนตัวอักษรที่กำหนด เช่น computer NEAR/1 instruction ผลที่ได้คือ computer assisted instruction และ computer aids instruction

6. สร้างรูปแบบและวิธีการในการค้น: ได้แก่การกำหนดว่าจะค้นโดยใช้ Basic Search หรือ Advanced Search และจะค้นอย่างไร

7. วิเคราะห์ผลลัพธ์: ได้แก่

7.1 หากผลลัพธ์ที่ได้ตรงประเด็นที่ต้องการ: พิมพ์ผล บันทึกข้อมูล หรืออีเมลตามต้องการ

7.2 ผลลัพธ์ที่ได้ไม่ตรงประเด็นที่ต้องการ: ตรวจสอบความถูกต้องของการสะกดคำ ตัดคำที่ไม่จำเป็นออก เพิ่มความถูกต้อง แม่นยำให้กับคำที่ใช้โดยการใช้เครื่องมือช่วย เช่น ศัพท์สัมพันธ์ (Thesaurus) ทวนการเลือกฐานที่ใช้สืบค้นให้ถูกต้อง

7.3 ผลลัพธ์มาก/น้อยเกินไป: เพิ่ม/ขยายผลการสืบค้นโดยการใช้ OR ลดผลการสืบค้นโดยการใช้ AND

8. รูปแบบการจัดเรียงผลลัพธ์ของฐานข้อมูล: เรียงผลตามปี (ใช้ในกรณีที่ต้องการงานที่ทันสมัย) เรียงผลตามความเกี่ยวข้อง (ใช้ในกรณีที่ต้องการผลที่ตรงกับ Keyword)

9. เลือกแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับโจทย์:

9.1 Online Database: มีคณะกรรมการพิจารณา มีการปรับปรุงข้อมูลอยู่เสมอ มีเลข DOI ที่จะทำให้แน่ใจว่าไม่เป็น Dead Link

9.2 Web Search Engine: เช่น Google Web อาจจะมีหรือไม่มีคณะกรรมการพิจารณาก็ได้ เป็นเว็บวิชาการหรือไม่ก็ได้ การปรับปรุงข้อมูลไม่มีความแน่นอน และบ่อยครั้งที่เป็น Dead Link